

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.



PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.



LOS JESUITAS

PER IGNACIO DE LOZOYA. (2)

Aquest es lo títol que porta un llibre curiosíssim que acaba de publicarse á Madrid. Los jesuitas tornan á Espanya y l' autor del llibre 'ls dona la benvinguda, demostrant que 'ls coneix per fora y per dintre.

Nosaltres no volém ser menos, y desitjosos de fer un bé, aném á extreure lo més principal, comensant per las

DOCTRINAS DELS JESUITAS.

Del regicidi.—Doctrina es aquesta que han professat los jesuitas teórica y prácticament. Lo soldat Pere Barriere que vá tractar de assassinar á Enrich IV de Fransa, vá declarar que l' *ajudava y proleja* 'l pare Verade rector dels Jesuitas de Paris.

Marti Becan famós jesuita sosté que pot assassinar-se á un príncep, quan aquest s' ha apoderat de un trono com usurpador.

Joan Chatel, un altre regicida, vá declarar que *havia sentit sostenir en lo colegi dels jesuitas qu' era permés assassinar als monarcas heretjes.*

Los jesuitas ván tramar en 1605 la célebre conspiració de la pólvora, obrint una mina dessota del Parla-

ment, al objecte de fer volar als membres de las Cámaras dels Comuns y Lords, á la reina y als ministres. Un dels capítols de la conspiració era 'l jesuita Jarnet, qui dos anys avants ja sostenia qu' era licit matar alguns innocents entre 'ls culpables, sempre que d' aquest fet ne resortís un benefici per la religió católica.

Lo Pare MANEL SÁ vá escriure: «Qualsevol home del poble té dret de matar á un tirá.»—Lo Pare JOAN GUIGNARD: «Es una acció meritoria davant de Déu matar á un rey heretje.»—MARIANA: «Es bó que sápigam los reys que oprimeixen als pobles que no sols están exposats en justícia á ser assassinats, sino que ab semblants fets s' alcanza gloria y heroísmo.»—BELLARMIN: «Un tirá, pot ser laudable que 'l matin los seus vassalls y súbdits per medi de punyal ó 'l veneno, sense esperar ordre ni sentència de cap jutje.»

Un rasgo final: «En 1594 á dos joves jesuitas que ván tractar de assassinar á la Reyna de Inglaterra, lo seu superior vá alentarlos, donantlos avants la sagrada comunió.»

Y diu Ignacio de Lozoia, recopilador del llibre: «Per lo vist l' hostia es entre 'ls jesuitas lo mateix que l' ayguardent entre 'ls soldats. Anima pèl combat.»

Del parricidi.—Lo pare ESTEVE FACUNDEZ vá escriure: «Los noys cristians y católics poden acusar als seus pares del crim de heretjia, encare que sápigam que per aixó serán cremats: podran negarlos l' aliment si tractan de allunyarlos de la fé católica, y fins poden sense pecar y ab justícia *assassinarlos.*»—Lo pare J. DICASTILLE: «Pot un fill matar al seu pare, si aquest fos nociu á la societat.»

Pares que teniu fills: porteu-los á instruirse als jesuitas.

Del assassinat. Textos: «Es licit matar á un lladre per conservar los bens necessaris á la vida: la caritat no exigeix que ningú sufreixi una pèrdua notable en la seva fortuna per conservar la vida del próxim.» (Abat MOULLET, jesuita.)

«Per defensa propia, un fill pot matar al seu pare, una dona al seu marit, un criat al seu amo, un llech al seu sacerdot, un soldat al seu general, un inferior al seu superior, un acusat al seu jutje, un estudiant al seu preceptor, un súbdit al seu príncep.» (JOAN AZOR jesuita.)

«Si un jutje cometés una injustícia y obrés contra las lleys, podrá 'l criminal defensarse, ferint y hasta matant al jutje.» (ESTEVE FACUNDEZ, jesuita.)

«Si un home mata á un altre, creyent que no causa un mal de trascendencia, aquest home no peca sino levement, perque desconeix l' enormitat de la seva acció.» (JORDI DE RODRES, jesuita.)

«Ordinariamente pot matarse á un home pèl valor de un escut.» (ESCOBAR, jesuita.)

Desitjar la mort del próxim.—«Pot desitjar un fill la mort del seu pare per gosar de la herencia? Una mare pot desitjar la mort de la seva filla per no veure's obligada á alimentarla y dotarla? Un sacerdot pot codiciar la mort del seu bisbe per l' esperança de succehirlo? Resposta: «Si desitjéu no més, ó bé 'us informem ab satisfacció de aquests aconteixements vos es licit desitjarlos y rebrels sense pecar, perque no 'us alegréu del mal dels altres, sino del bé que 'us ne resulta.» (TOMÁS TAMBURINI, jesuita.)

De la violació.—Castetat, luxuria, adulteri.—Aquest capítol es asquerós, y com qu' escribim per un públich decent y ben educat no 'ns atrevim á estractarlo. Los vicis més abjectes son justificats; las violacions més torpes poden convertirse en un mérit.

¡Ay de la moral pública y privada si se seguian en aquest punt las máximas jesuíticas!

Del furt: ALARCON, jesuita, sosté qu' es licit robar secretament quan no s' té altre medi de satisfacer las necessitats.—Lo pare BAUNI diu que 'ls robos fets en petit, per grossa que siga la suma total apropiada, no son pecats mortals.—JOAN TEGELLI estableix que un criat pot robar al seu amo per compensació.—LONGUET diu que si 'ls pares no donan diners als fills, aquests poden robar'shi.—F. TOLLET sosté que quan un taberner no puga salvar'shi podrá escursar la mesura ó barrejarhi aygua.

No faltaran tabernas que proclamin la bondat de las máximas jesuíticas.

De la blasfemia: Lo Pare Bauni sosté que mentres se renegui estant cremat no s' peca sino venialment.

De la confessió: «Es licit tenir dos confessors, un pèls pecats mortals y un altre pèls venials, á fi de mantenir la bona reputació ab son director ordinari, sempre que aixó no siga causa de permaneixen en pecat mortal.» (ESCOBAR.)

Del perjuri: «Permés es tant en assumpto leve, com en assumpto grave, jurar sense intenció de cumplir, si s' tenen rahons bonas per procedir de aquest modo.» (CÁRDENAS).—«Se pot jurar que no s' féu una cosa encare que s' haja fet, entenentse per si mateix, que aquesta cosa no s' féu avants de haver nascut. Aixó es molt cómodo en circumstancias criticas, etc.» (SANCHEZ, Obras morales.) ¡Y quina moral!

De la justícia.—«Se pregunta si un jutje está obligat á reslithuir lo que ha rebut per administrar justícia.—Déu retornar lo que haja rebut per donar un fallo just; pero si 'l seu vot havia de ser en favor de la injustícia, llavors pot conservar lo diner, puig l' ha guanyat.» (J. B. TABERNA.)

De l' usura:—També la defensen los bons pares jesuitas.

(2) Un tomo de més de 200 planas, 8 rals.—Se ven en la librería de n Lopez.

Del infanticidi.—Lo jesuïta AIRAULT dona regles tant detingudes com immorals.

De la calúnnia.—Lo mateix AIRAULT sosté que 'ls homes, poden sense escrúpuls atentar uns contra 'ls altres per la detracció, la calúnnia y 'l fals testimoni; y que per acabar ab las calúnnies se pot assassinar al calúnniador, sempre que 's fassa d' amagat, á fi d' evitar l' escándol.

De la mentida y del jurament en fals: «Si creyéu de un modo inconcús que 'us está manat mentir, mentiu.» (CASNEDI, jesuïta).—Respecte al jurament, los teòlechs jesuïtas no miran prim. Mediant las restriccions mentals que desfassin lo que dihéu ab la llengua, juréu tot lo que 'us donga la gana.

De la rebeldia: «La rebeldia de un capellá contra 'l rey no es cap crim de lesa magestat, perque un capellá no está subjecte al monarca.» (MANEL SA.) Durant la guerra dels carlins molts n' han donat probas practicas.

La Sinomia y 'l Probabilisme son també defensats pels célebres pares de la Companyia. Y respecte al esperit religiós, ni 'ls moros, ni 'ls heretjes han escrit cosas més monstruosas. Lo jesuïta ENRIQUEZ, al descriure la gloria del Cel diu: «que 'ls homes y las donas se complaurán en festins, máscaras y balls: que 'ls àngels se disresserán de donas, y s' apareixerán als sants ab suntuosos vestits de senyora, rissats los cabells y ab camisas de musselina: que 'l goig suprem consistirà en besar y abraçar los cossos de las benaventuradas al banyarse aquestas en pilas disposats per aquest fi, desde hont cantarán com á rossinyols,» etc., etc.

* *

No acabariam may si haguessim de anar extractant textos de aquest mateix color: los jesuïtas han escrit molt, y segons la seva regla no s' ha publicat un obra que no anés revisada, ab lo qual pot assegurar-se que lo qu' hém transcrit no es la opinió de un home sol, sino l' opinió de tota la Companyia.

La forsa principal de aquesta consisteix en l' obediencia cega que arriba fins á prescriure que 'l Jesuïta «te de subjectar lo seu modo de pensar no á la mateixa Iglesia, sino á lo que haja definit la Companyia.»

L' altra máxima ab que tractan de justificar totas las sevas maldats es la següent: «Lo fi justifica als medis.»

¡Ay del mon, si tothom la posés en planta!

¡Y ay dels jesuïtas, si tothom seguis al peu de la lletra lo que va escriure 'l Pare ANTONI ESCOBAR en la pág. 178 del tomo IV de las sevas obras!

«Es licit, vá dir, matar traïdorament á un proscrit!» De segur que ESCOBAR, al escriure aixó, no sospitava que hi hauria á Fransa una república que 'ls escombraria de casa seva.

P. DEL O.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Lo Circo equestre vá ser fundat ab fortuna, es necessari confessarho. Jo fins crech que 'l Sr. Fontrodona que no hi falta cada nit, l' hi dú la sort. No s' olvidi que 'l més popular dels concejals vá treure una grossa de Madrit y al cap de poch temps vá repetir. La empresa del Circo la tréu cada nit ab los bitllets de la pantomina de Aladino, dels germans Daré y de 'n Pinta ab lo seu burro y 'ls seus gossos. Son tres sorts asseguradas.

Poca cosa dirém del Espanyol, ahont las óperas *Trovatore*, *Rigolletto* y *Lucia* han fet lo gasto. Aquella companyia, desigual en un principi, vá uniformantse baix l' acertada batuta de 'n Dalmau. No hi ha res com lo tracte per suavisar asperesas.

Pèl Retiro la senmana que acaba de transcorre ha sigut la dels beneficis: benefici de la Pi, benefici del cos de ball, benefici de 'n Navarro: estreno del D. *Gervasi*, comedia del malaguanyat Francisco de Sales Vidal, y despedida de la simpática Canelita que se 'n vá á Berlin á vence ab la seva gracia y la seva soltura als vencedors de Fransa. Felis viatge... y si pot ser, més felis tornada.

Al Tivoli després de treure roba vella de la guardaroia ab las *Hijas de Eva*, *Campanone*, *La Guardiola*, *Marina* y fins *De la terra al sol*, que per més que 's miri no enlluherna, ha comensat á amenissar los espectacles lo quarteto Svea, que jo 'ls asseguro qu' es digne de sentirse. Porta un repertori escullit en lo qual figuran pessas que han sigut molt dignament premiadas en l' Exposició de París; y té la particularitat d' executarlas sense instruments, valentse no més que de la véu. Es una verdadera novetat.

De música parlem y hém de tributar un saludo y un vot de admiració al cego D. Joseph Maria Serret antieh y aprofitat alumno de l' escola de cegos de aquesta ciutat que avuy dirigeix la de Tarragona, y que acaba de venir, acompanyat de sis dels seus deixebles, que son uns veraders professors. Molts justos aplausos ha recullit lo Sr. Serret en l' escola de cegos, ahont vá tocar davant dels professors y dels alumnos, y al Ateneo lliure, ahont prengué part en una vetllada.

Es un mestre de cegos que 'ls fá veure 'l mon ideal, que molts que tenen vista ni menos lo comprenen.

N. N. N.

LA CANSÓ DEL TRANQUIL.

A MON BON AMICH R. TICÓ.

Vaig sortir d' estudi
sabent de llegí,
si bé peca cosa
m' ha pogut servi;
Perque tinch un génit
que tot lo del mon,
no més me fa riure,
may res me confon;
Y sempre que 'm venen
á fastiguejar
esplicantme cassos,
no 'ls vull escoltar;
Pues com res me falta
puch anar passant;
y aixís penso: ¡Qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

Devant la desgracia
jo sempre hi rigut
pues dich: «quí jemega...
senyal qu' ha rebut!»
M' han dit que soch ximple,
que no tinch bon cor,
pero aixó son cosas
que 'm fan molt favor.
Si per ximple 'm tenen
puch di ab sans-façon,
que sols ximples campan
avuy en lo mon.
Y com que jo campo
tot sent ignorant,
sempre penso: ¡Qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

Jo veig que molts sabis
viuen ignorats
y en cambi 'ls més tontos
son los més buscats.
Ja sè que 'l ser sabi
n' es cosa de préu,
pero á molt los diuen:
«Sab tant y vá á péu!»
Y 's véu moltes voltas
que 'l pobre que sab,
ni menja, ni para
lo seu mal de cap.
Així, encara que 'm diguin
que sò un ignorant,
dich: Jo campo y... ¡qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

«Sent home polítich
te véus apurat,
tant si ets de la blea
com si ets avansat.
Y en cambi si 't posas
á defensar molt
á tots los que manan...
ja pots anar soll
Donchs vaja, probémho...
¡caram! surt molt bé!
veyam ¡quí es 'l tonto?
¡sò jo? no pot sé.
Per més que molts diguin
que sò un ignorant,
jo m' arreglo y... ¡qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

Sabent poch de lletra
per xó estich empleat:
sols mano, y no fargo...
jes massa cansat!
Com que ho fan 'ls altres,
¡quí 'm fa amohinar?
sols tinch una feyna
qu' es la de cobrar,
Avuy aquí á Espanya,
aixó 's véu sovint;
qui més vol ser home
més vá enderrerint.
Y jo, (que 'm desprecian
dihentme ignorant)
soch qui campo y... ¡qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

Que 'm digan *xinagas*
res m' importa á mí;
ja soch don Fulano
¡qué més puch tení?
Fins los que 'm maltractan
(de darrera meù),
de devant m' ensalsan
com si fos un Déu.
Y jo que sent tonto
per 'xó ho entench tot),
faig mitja ria la
sense dir un mot.
Recordo que 'm tenen
per molt ignorant...
pero penso: ¡Qué rodi la bola!
¡qué vagi rodant!

S. GOMILA.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMES CÉLEBRES.

Ha mort á Paris un pedicuro anomenat Vivier que prestava 'ls seus serveys principalment als grans personatjes, sens dupte perque tant ó mes que com á facultatiu, se distingia com á home de xispa.

Un dia curava á un célebre filósop materialista un ull de poll tant rebelde que per més remeys que feya y per més que l' esgratinyava, 'l condemnat no cedia.

—Ni jo, ni vos, vá dirli Vivier, creyéu en l' immortalitat del ànima; pero ab lo que vaig veyent haurém de acostumarnos á creure ab l' immortalitat dels ulls de poll.

Un recort de la Revolució de Setembre.

Era l' época aquella en que 'l partit republicà enviava guerrillers á las Còrts y volia que 'ls oradors parlamentaris se possessin al frente de una partida insurrecta.

Diputat de una de aquellas legislaturas de D. Amadeo de Saboya era 'l célebre Enguerino, que seya sempre y contemplava embabiecat á D. Estanislao Figueras.

Un dia en Sagasta pujá á la tribuna vestit de uniforme, y solventá un apuro, llegint un decret del Rey declarant las Còrts disoltas.

En Figueras, cedint al seu caràcter fogós exclamá entre dents:

—¡Quina picardía! Déu de Déu: si tingués un revólver l' hi clavaria un tiro.

L' Enguerino, butxaquejant ab molta tranquil·litat, l' hi digué:

—¿Qué 'l vol D. Estanislao?

En un preciós article negrológich que 'l distingit escriptor D. Joan Sardá ha consagrat al infortunat Bartrina, s' hi lleigeixen las següents ratllas:

«Tant com delicat era intens en sas afeccions. Era bon fill, bon amich, bon germá.

Una de las primeras anécdotas que me 'l doná á coneixe, de aixó fá dotze ó catorze anys, lo pinta admirablement.

Venia de Reus d' hont era fill y hont vivia allavors. Era la época en que comensavan á circular las monedas de calderilla decimal. Sa mare n' hi vá donar una porció per veure si á Barcelona las hi voldria, perque á Reus no passavan. Un amich meù y seu lo trobá poch després d' arribat, aturat ab un pobre del carrer. L' hi havia donat totas aquellas monedas.

—Ell millor que ningú—l' hi digué á dit amich—se cuydará de ferlas passar.

ESQUELLOTS.

Joseph Llobet y Roig, l' autor del erim del carrer de la Paloma, condemnat á mort pèl jutgat de primera instancia, ha mort en la presó, víctima de un tifus.

¡Si al menos en tots los cassos fós lo butxi la mateixa naturalesa, la pena de mort no seria ni tan violent, ni tant repugnant!

S' acaban de celebrar las eleccions de diputats provincials ab molt poca assistència d' electors de debó.

Aixó vol dir que 'n cassos semblants, avants de Corpus ja surten las trampas.

Pero l' espectacle de las trampas es un espectacle tant vell y una cosa tant rancia, que ja ningú surt de casa per veure la professó.

Y succeheix aixís, que la verdadera professó vá per dintre.

Un vocal associat era enemich del impost sobre 'ls canalons y portas salients.

—Bé, jo també 'n soch enemich, deya un regidor; pero es precis que busquem un altre medi per sustituirlo, á fi de equilibrar lo presupuesto. ¿Quin medi troba vostè?

—Ja 'n tinch un, digué 'l vocal associat. Y qu' es tant lógich com lo suprimir.

—Vejam.

—Un impost sobre las panxas salients.

Lo concejal vá quedar-se com qui véu visions.

—Si senyor, vá dir lo vocal associat: las panxas salients ocupan un bon trós de via pública que no 'ls pertany... y ademés l' impost es just perque no més lo pagarian los felissos... y 'ls pobres contribuyents, com que tots estém magres, quedarian exempts.

De un periódich de Madrit:

«A la casa número 6 del carrer de Ministriles s' hi ván presentar uns senyors donantse á coneixe com agents de policia, y sortint ab la pretensió de endur-se 'n presa á la filla de la mestressa de la casa, ó de

que se 'ls donés alguna cantitat. Vá descubrirse la trampa, y vá resultar qu' eran dos pillastres.»

«Si no 's prenen midas enérgicas, perque no 's repeteixin fets com aquest, diu un altre periódich, será molt fácil qu' en lo successiu al sentir l' intimació «Obriu á la justícia» tothom obri 'ls balcons.
Per demanar socorro.

—Com hi ha mon, Arturo, no sé perque vius en un quint pis ab honors de sisé.
—Per dos rahons: primera perque es més barato; y segona, perque, com sabs tú, tinch molts inglesos y 'ls rebento á tots pujant escalas.

—Moltas donas, deya un observador, vos sembléu á Jesucrits.
—Sí, efectivament, responia una d' ellas que volia passar plassa de discreta: nos hi semblém en los marliris que 'ns féu passar.
—No es aixó: vos hi sembléu en un' altra cosa.
—En qué?
—En que 'us moriu per tots los homes.

Per ordre del govern es obligatori en tot' Espanya 'l plantejament del sistema métrich, ab la circumstancia de que serán multats tots aquells qu' emplehin pessas y midas del antich sistema.
—Ho sentó molt, deya un carreter.
—Perqué.
—Perque per medir las costellas dels animals hauré de llansar la vara y de comprar un metro.

Un periódich neo de Madrit, *La Fè*, recomana als seus lectors un llibre que 's titula *Índice dels llibres prohibits per tots los bisbes d' Espanya*.
Ja se sab, de tots los llibres que s' han publicat, no n' hi ha més que un que 'ls agradi als neos.
«Lo llibre que prohibeix la lectura de tots los altres.

La direcció general de instrucció pública diu que 's disposa á demanar á las Juntas provincials nota de tots los mestres que contin més de 25 anys de serveys.
Jo ja 'u veig, desde que 'l doctor Tanner ha posat de moda 'l sistema de no menjar, la direcció general indicada, té un interés molt especial en demostrar al mon que aquí á Espanya tenim als Tanners á batallons.

La *Crónica* de Ciudad-Real explica que 'ls lladres que ván bandolejant per aquella provincia ván estar-se en un sili donat menjant y bebent ab *altres personas*; sense que á ningú se l' hi ocorregués donarne part á la Guardia Civil.

Y are pregunto jo: ¿Quina classe de personas serian aquestas que menjavan ab una companyia de lladres? Ja m' ho figuro; una *companyia de aficionats*.

Un periódich local explica lo següent:
Hi havia una nena á Bagá que sense haver tingut relacions amorosas ab ningú vá arribar á trobar-se en un cert estat una mica massa interessant. Tenia aquesta nena dos germans molts forts de geni y á copia de rahons, prechs y amenassas ván arribar á treure l' aygua clara del misteri.

Aquí acaba 'l primer acte; aném pèl segon.
Un rector de aquells encontorns tornava un dia de Puigcerdá de cobrar la nómina, y al arribar á cert punt del camí varen sorprendre 'l uns fulanos que sense donarli temps de que 'ls conegués, varen taparli 'ls ulls, aplicantli la pena ab que las antigas lleys castigavan al violador y al adúltero.

Are no sigan curiosos y no tractin de averiguar quin nas lleys eran aquestas. Bástils saber que 'l suposat culpable ha fet dos mesos de lit.

Un empleat de consums vá detenir un carro dihent que tenia sospitas de que duya una partida de sabó.
Ván registrarlo, y 'l tal sabó no existia; y á pesar de tot la comissió vá ser del mateix parer que l' empleat y per rescatar lo carro 'l duenyó vá tenir que pagar la multa.

Aixís es la comissió de consums. Busca sabó ab molt afany. ¿Es per ventura que 's proposa netejar alguna cosa?

Un gos que mereix un sueltó:
A Garcia (Tarragona) podrán veure 'l. Vá morir-se 'l seu amo y ha anat passat demati y tarde al cementiri, sense que ni á cops de pedra poguessen esquivarlo.
¿Perqué no hem d' honrar la virtut de la fidelitat que cada dia fá més falta entre 'ls homes?
Ja 'u vá dir un célebre humorista: «No puch veure al home, desde que conech als gossos.»

Una advertencia:
Ha sortit la *Granizada* corresponent al mes d' Agost.

Inútil es dirlos qu' está á l' altura de la reputació del popular dibuixant Apeles Mestres.

En uns exámens de física, lo catedrático pregunta á un alumno que 'l ván deixar pèl Setembre.
—Escolti, ¿no hi há una máquina propia per absorbir y extreure l' ayre?
Un amic del alumno fentli de apuntador.
—La máquina pneumática.
L' alumno, radiant de alegría:
—Si senyor: la máquina *reumática*.

QUÈNTOS.

Un capellá confessava cada quinze dias á una beata tant cansonera que s' acostava á la reixeta á las nou y no se 'n alsava fins á las dotze del mitj dia.
Lo confes demostrava tot sovint la seva impaciencia, y haventho notat la beata, pèl dia 13 següent vá pendre una resolució.

A lo millor de la confessió, quan vá notar que 'l capellá 's remanava ab inquietut pèl confessorari, vá dirli:
—Mossen Saldoni: ja sé que vosté 's cansa ¡só tant pecador! Pero á fi de que puga esperar més fácilmente l' hora de dinar, tinga, aquí l' hi porto un llonguet y mitja presa de xocolate.

Lo jutje:—Acusat ¿de hont vá pendre vosté 'ls 5000 rals, objecte de la causa?
L' acusat:—De la caixa del meu principal.
Lo jutje:—Aquí donchs tenim ademés del robo un verdader abús de confiansa.
L' acusat:—No 'u cregui pas: lo meu principal no tenia cap mica de confiansa en mi. Preguntiu á n' ell mateix. Desde que l' hi vaig pendre 'ls primers 50 duros estava molt *escamat*.

Un aragonés s' acosta al despaig d' entradas del teatro Principal de Zaragoza, y demana una entrada tirant mitja pesseta.

L' empleat l' hi fá notar que l' entrada val una pesseta.
Lo *baturro* recull la mitja pesseta que havia tirat y se 'n vá refunfuyant:
—¡Otra que Dios! ¿Canta la Virgen?

—Noya, Pauleta, diu una senyora dirigintse á la criada. Arribat fins á la carniceria y vés lo carnicer si té potas de badella.
Al cap de un quart d' hora torna la xicota dihent:
—No hi pogut averiguarho, perque 'l carnicer duya las botas posadas.

Sobre las criadas que cumploixen puntualment y al peu de la lletra, aquí 'n vá un altre.
Acababa una familia de menjar l' escudella, y la senyora volent que la criada tragués la sopera, vá dirli:
—Noya, treu.
La criada qu' era molt obedient, vá ficarse 'ls dits al coll, y vá provocar sobre las estovallas.

Una dona desconsolada explica á una vehina las miserias que l' apenan.
—¡Es una desgracia la mèva! exclama ab las llágrimas als ulls. Lo marit m' ha donat una pallissa. Jo ja sé que una dona ha de rebre; pero francament, cada dia, la veritat, es una miqueta massa!

En una perruqueria:
—Mestre, fassa 'l favor de arreglar-me aquesta per-ruca.
—Hola! ¿Qu' es aixó? ¿Com dimontri l' ha tallada ab las estisoras?
—¡Qué vol que l' hi digal L' Elena m' ha demanat una metxa de cabells en proba d' estimació y no hi pogut méns de complaurela. En cambi ella s' ha tallat aquest risso per regalárme'l.
(Lo *perruquer examinantlo*): ¿Sab que gasta molt bona pita la Sra. Elena?

A l' estació del carril s' hi presenta un tipo, dihent:
—¿Puch anar á Manresa?
—Si senyor, respon l' empleat, pagant vintiquatre rals l' hi darém una tercera.
—¿Y no m' ho pot fer per 20?
—De cap manera.
—Escolti, ¿y no puch ficar aquest gos al cotxe?
—No senyor: lo gos també necesita bitlet.
—Y també 'm costará 24 rals?
—No, ab vuit rals ne surt.
—¡Vuit rals! Ja veurá: llavors dónguem dos bitlets de gos.

Se presenta un pagés á casa de un retratista.
—Com vol lo retrato, ¿de busto, de cos enter ó de mitj cos?
Lo pagés respon:—Fássime 'l de busto; pero que se 'm vejan las espardenyas.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Quatre dias que ván fer la segona tersa quarta, y avuy casi no s' entenen y ab un xich més se barallan. L' un perque tira endavant y ja de la ratlla passa; de la llibertat á un altre no més que lo nom l' espanta; pro aquesta total per 'xó no 'ls hi fá perdre la gana.

UN XATO.

II.

Home de prima es en Cánovas; dos en balcon y terraris veurás molt, y los notaris fan sempre lo meu total.

UN GUARDIÀ.

MUDANSA.

—Tregui aquest tot Casimira que fa un tot que tot ho empesta. Li dich aixó á la minyona y ¡tot! lo tira per terra.

MANEL XARAU.

ENDEVINALLA.

Devegadas soch de vidre y d' un arbre també 'm fan; alguns cops perqué no fugi fins m' arriban á lligar.

JUAN PISTRACS.

CONVERSA.

—Que no hi es la Pepeta?
—No, senyora, ja ha sortit.
—¿Tant aviat? Si son las sis!
—Ja fa una hora qu' es fora.
—Caram! que 's lleva d' hera.
—¡Oh! á la forsa; la seva ocupació li obliga.
—¿De que fa are?
—Busqui!

PEPA DE PAPÉ.

TRENCA-CLOSCAS.

Rivas, Narbona, Figueras, Arbós, Sabadell, Alcira.
Posar aquests noms en columna de modo que las primeras llettras digan lo nom d' una gran nació.

PANCRAS ESTRET.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10—Un poble.
1 2 3 4 5 6 7 8 —Un edifici.
1 2 3 6 7 8 —Un establiment.
4 5 6 7 —Una planta.
3 9 10—Una necessitat.
4 5 —Una planta.

ANTONET.

GEROGLIFICH.

V A L
Setiembre S
E R I
amo
Q U E I
M O S S O

DOMINGO DIUMENJE.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.^a—*Fanática*.
- IDEM 2.^a—*Acudit*.
- MUDANSA.—*Cansa, llansa, mansa, pansa*.
- ANÁGRAMA.—*Mall, llam*.
- QUADRAT DE PARAULAS.—*Arpa*
Rals
Plo m
Asma
- CONVERSA.—*Pepeta*.
- TRENCA-CLOSCAS.—*Piera*.
- GEROGLIFICH.—*Lo mes de Juny no te més de trenta dias*.

LA ESCUELA DE LA TORRETTA

LAS FIRAS Y LAS FESTAS.



—¿Y bè Tòful, que no vindréu aquest any?

—Ja veurá Sr. Genís, antany van donarme tants bunyols qu' encare no 'ls hi pahit, y enguany, ab aixó que diuhen de la *lactancia* 'm sembla que 'm donariau una mala mamellada.